

Сарајево, 21.02.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 14.02.2022. – 18.02.2022.**

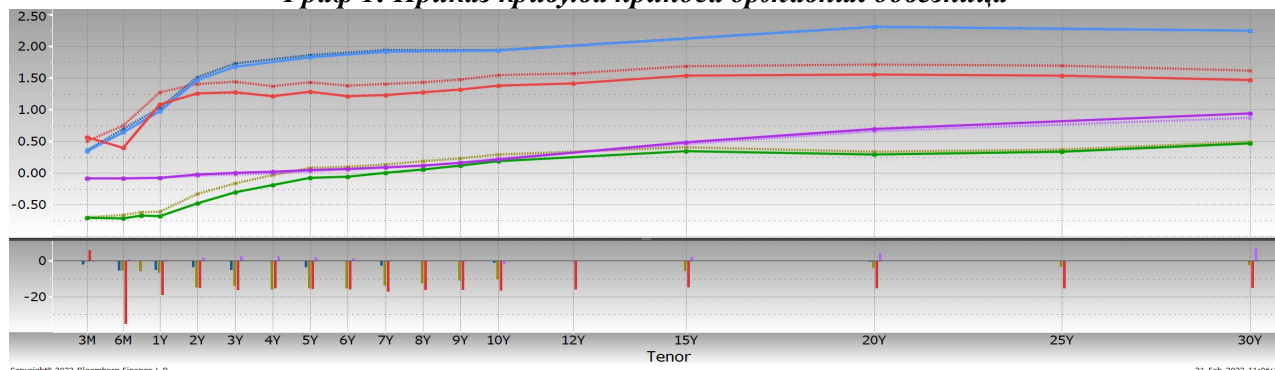
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	11.2.22	-	18.2.22	11.2.22	-	18.2.22	11.2.22	-	18.2.22	11.2.22	-	18.2.22
2 године	-0,32	-	-0,48	1,50	-	1,47	1,41	-	1,27	-0,03	-	-0,02
5 година	0,08	-	-0,07	1,85	-	1,82	1,44	-	1,28	0,03	-	0,05
10 год.	0,30	-	0,19	1,94	-	1,93	1,55	-	1,38	0,23	-	0,22

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	11.2.22	-	18.2.22
3 мјесеца	-0,689	-	-0,689
6 мјесеци	-0,663	-	-0,716
1 година	-0,598	-	-0,663

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 18.02.2022. године (пуне линије) и 11.02.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

У фокусу финансијских тржишта и даље су биле присутне појачане геополитичке тензије, што је током протекле седмице утицало на повећану потражњу за сигурнијим инвестицијама, доводећи до смањења приноса обвезница еврозоне. Иако се у одређеном тренутку чинило да би могло да дође до ублажавања тензија на релацији Русија – Украјина, изјава предсједника САД Bidena крајем седмице да је напад Русије и даље могућ, поново је допринијела паду приноса државних обвезница. На седмичном нивоу приноси њемачких обвезница су смањени између 11 и 15 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 11 и 22 базна поена, при чему су највеће промјене забиљежене код обвезница краћих доспијећа.

Изјаве званичника ЕЦБ у посматраном периоду су донекле сигнализирале могућност брже нормализације монетарне политике, али свакако извјесном бржем повлачењу монетарних стимуланса у оквиру програма куповина обвезница. Члан УВ ЕЦБ Kazaks је изјавио да ће одлука о монетарној политици зависити од података са тржишта, али да је повећање каматних стопа у овој години „врло вјероватно“. Битно је напоменути да Kazaks због ротације гласова нема право гласа на сљедећој сједници ЕЦБ. Његов колега из Француске De Galhau је изјавио да би ЕЦБ могла

обуставити програм куповина обвезница већ у трећем кварталу ове године, без потребе да у скорјје вријеме након тога повећава каматне стопе. De Galhau је објаснио да сматра да за ЕЦБ више нису адекватне куповине обвезница путем редовног APP програма, које након октобра имају „отворен датум“ трајања, јер то ЕЦБ-у „веже руке на веома дуг временски период“, те постоји мање разлога да се стимулативне мјере задржавају у вријеме када се инфлација приближава циљаном нивоу од 2%, са већих нивоа који су сада забиљежени. Члан IV ECB Schnabel је изјавила да је „ризик касног дјеловања повећан“ и да је све вјероватније да ће се инфлација стабилизovati на нивоу око циљаних 2%, те да ЕЦБ „не може игнорисати“ раст цијена кућа приликом процјене инфлације. Додала је да ће ЕЦБ узети у обзир прилагођавање темпа квантитативних олакшица онда када услови могућности повећања каматних стопа буду „довољно високе“. Члан УВ ЕЦБ Kazimir је изјавио да би ЕЦБ требало да укине нето куповине обвезница у августу (када долази до слабије активности трговања), а да истовремено себи да више флексибилности везано за питање било каквог пратећег повећања каматних стопа. Нешто опрезнији је био главни економиста ЕЦБ Lane који је изјавио да ЕЦБ мора бити пажљива да не реагује претјерано на високу краткорочну инфлацију, у смислу могућег ризика да би реакција на то могла проузроковати превелико монетарно пооштравање, које би довело инфлацију на трајно низак ниво у средњем року испод циљаних 2%. Члан УВ ЕЦБ De Cos је изјавио да се ЕЦБ приближава нормализацији монетарне политике, али да то треба чинити пажљиво како би се избјегло нарушавање опоравка послје пандемије, те да он не види разлог за претјераном реакцијом.

Гувернер Централне банке Италије Visco је изјавио да је дуг Италије у прошлој години вјероватно забиљежио већи пад од очекиваног, на око 150% БДП-а, захваљујући ниским трошковима задуживања и најбржем економском расту у посљедњих неколико деценија. Visco је потврдио циљани ниво раста БДП-а у овој години од преко 4%. На крају седмице премијер Draghi је упозорио да би међународне санкције против енергетског сектора Русије посебно тешко погодиле Италију.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (квартално) прелим. IV квартал	0,3%	0,3%	2,3%
2.	БДП – Холандија (квартално) прелим. IV квартал	-0,3%	0,9%	2,1%
3.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ДЕЦ	-4,7	-9,7	-1,8
4.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	1,10	4,18
5.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	-5,34	-4,21
6.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	22,6	23,6
7.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим. IV квартал	-	0,5%	1,0%
8.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ДЕЦ	-0,5%	1,6%	-1,4%
9.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ДЕЦ	-	-3,9%	0,4%
10.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) ФЕБ	-8,0	-8,8	-8,5
11.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка ФЕБ	55,0	54,3	51,7
12.	Стопа инфлације – Француска (финал.) ЈАН	3,3%	3,3%	3,4%
13.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.) ЈАН	6,1%	6,2%	6,6%
14.	Стопа инфлације – Финска ЈАН	-	4,4%	3,5%
15.	Стопа инфлације – Ирска ЈАН	-	5,0%	5,7%
16.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ДЕЦ	-	4,5%	8,8%
17.	Обим малопродаје – Финска (финал.) ДЕЦ	-2,9%	-0,1%	1,1%
18.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	2.678,4	2.694,9
19.	Стопа незапослености – Француска (квартално) IV квартал	7,8%	7,4%	8,0%
20.	Стопа незапослености – Холандија ЈАН	-	3,6%	3,8%
21.	Стопа незапослености – Грчка ДЕЦ	-	12,8%	13,4%

САД

Почетком протекле седмице приноси на америчке обвезнице су забиљежили раст након изјаве председника Феда Bullarda који је поново позвао на бржи темпо повећања референтне каматне стопе. Bullard је истакао да четири посљедња извјештаја о инфлацији оправдавају такве потезе Феда. Bullard је још једном нагласио да се залаже за повећање од 50 базних поена на сједници у марту. Краткорочни оптимизам везано за дешавања око Украјине, након вијести да се дио руских трупа повлачи са границе, позитивно се одразио на финансијско тржиште у САД током трговања у петак. Међутим, већ од сриједи појачана неизвјесност око геополитичких тензија између Украјине и Русије утицала је на повлачење улагања инвеститора у сигурнију активу, те су тако приноси на америчке обвезнице забиљежили пад, који је настављен до краја седмице.

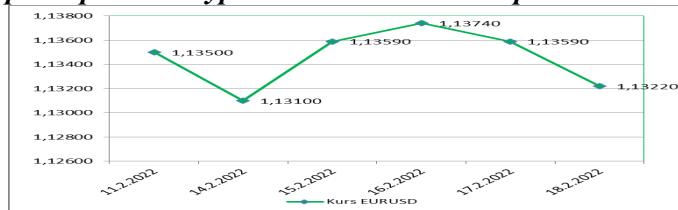
Прошле седмице објављен је записник са јануарске сједнице FOMC-а у којем је наглашена потреба ефикасне комуникације како би се успјешно испреговарала нормализација кључних каматних стопа. Неколико званичника је истакнуло ризик од претјерано брзог пооштравања финансијских услова, те могућност повратка дезинфлаторних притисака независно од поступака Феда. Предсједник Феда из St. Louisa и члан FOMC-а, Bullard је поновио свој став да ће гласати за повећање референтне каматне стопе за 100 базних поена до циљаног нивоа Феда у периоду до 1. јула текуће године. Истовремено, потпредсједница Феда Brainard је изјавила да би било прикладно да Фед иницира низ повећања референтне каматне стопе, почевши од наредног мјесеца.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Индекс започетих кућа (М/М)	ЈАН	-0,4%	-4,1%	0,3%
2.	Индекс грађевинских дозвола (М/М)	ЈАН	-7,2%	0,7%	9,8%
3.	Водећи индекс	ЈАН	0,2%	-0,3%	0,7%
4.	Захтјеви за хипотекарне кредите	11. ФЕБ	-	-5,4%	-8,1%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	12. ФЕБ	1.605.000	1.593.000	1.619.000
6.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	ЈАН	9,1%	9,7%	9,8%
7.	Индекс улазних цијена (Г/Г)	ЈАН	10,0%	10,8%	10,2%
8.	Индекс излазних цијена (Г/Г)	ЈАН	13,1%	15,1%	14,8%
9.	Обим малопродаје (М/М)	ЈАН	2,0%	3,8%	-2,5%
10.	Индустријска производња (М/М)	ЈАН	0,5%	1,4%	-0,1%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1350 на ниво од 1,1322.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Истраживање Reutersa је показало да британски послодавци очекују да ће повећати плате радницима на највиши ниво у посљедњих девет година, мада би договор о висини плата од 3% био и даље испод брзорастуће инфлације. Укупан број запослених у Великој Британији се смањивао у посљедња три мјесеца 2021. године, када се нови сој омикрон проширио Европом, док су се радницима смањиле зараде имајући у виду раст инфлације. Запосленост је смањена за 38.000 у периоду од октобра до децембра, што је највећи пад од фебруара прошле године када је Велика Британија била под тешким lockdownом због Ковид19. Из Канцеларије за националну статистику је саопштено да су се редовне плате смањиле за 0,8% у реалном смислу, према преферираној мјери

стоје инфлације у посљедња три мјесеца. Инфлација је током јануара наставила да биљежи најбржи годишњи раст у посљедњих 30 година, појачавајући притиске на домаћинства, али и на могућности да ће ВоЕ повећати каматне стопе поново, трећи састанак заредом. Инфлација је у јануару износила 5,5% годишње, што је највећи податак од марта 1992. године, када је Велика Британија изашла из дугог периода у којем је трајао договор о високим платама које су подстицале инфлацију. Инфлација која је забиљежена у јануару је била изнад очекивања економиста (5,4%), али и податка из децембра (5,4%). Почетком овог мјесеца ВоЕ је указала на прогнозе инфлације према којима ће инфлација у априлу достићи ниво од 7,25%, када се очекује да би трошкови енергије за домаћинства могли да буду дупло већи.

Економија ниске емисије угљен-диоксида и обновљивих извора у Великој Британији није успјела да се развија од 2014. године, показују званични подаци који указују и на пад броја радних мјеста у овој индустрији. Влада се обавезала да ће повећати могућности запошљавања у поменутој индустрији, међутим, посљедњи подаци које је објавила Агенција за статистику, а који покривају период до 2020. године, указују да нема значајних промјена у промету и радним мјестима у овом сектору у поређењу са периодом од прије шест година.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ	ЈАН	-	-31.900
2.	Просјечне седмичне зараде (квартално)	ДЕЦ	3,8%	4,3%
3.	ILO стопа незапослености	ДЕЦ	4,1%	4,1%
4.	Инфлација (Г/Г)	ЈАН	5,4%	5,5%
5.	RPI излазне цијене производње (Г/Г)	ЈАН	9,1%	9,9%
6.	RPI улазне цијене производње (Г/Г)	ЈАН	13,4%	13,6%
7.	Индекс цијена кућа (Г/Г)	ДЕЦ	9,4%	10,8%
8.	Малопродаја (Г/Г)	ЈАН	9,4%	9,1%
				-1,7%

Током протекле седмице GBP је априцирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,83698 на ниво од 0,83326, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3564 на ниво од 1,3589.

ЈАПАН

ВоЈ је успјешно заштитила циљани ниво приноса на обвезнице задржавајући ултрастимулативну монетарну политику, при чему је принос на десетогодишње обвезнице смањен након што је ВоЈ обећала да ће зауставити раст каматних стопа. Из ВоЈ су изјавили да су се због тога и одлучили на неограничену куповину десетогодишњих државних обвезница по приносу од 0,25%, како би се спријечило да растући глобални приноси превише повећају трошкове домаћег задуживања.

Економија Јапана се опоравила у посљедња три мјесеца 2021. године, јер је све мањи број заражених допринио расту потрошње, иако растући трошкови сировина и пораст заражених новим сојем омикрон замагљују изгледе ВоЈ. Гувернер ВоЈ Kuroda је истакао ескалацију тензија у Украјини као нови ризик за прогнозу ВоЈ у вези с умјереним економским опоравком.

Министар финансија Јапана Suzuki је изјавио да Јапан мора да одговори на сваку штету нанијету економији, због недавног раста цијена. Suzuki је навео да је недавни раст цијена посљедица раста цијена горива широм свијета, а не због раста увозних цијена услед депрецијације JPY. Такође је додао да би раст цијена прије повећања плата могао да доведе до смањења прихода домаћинства, а самим тим да утиче на личну потрошњу.

Анкета коју је спровео Reuters је показала да су основне потрошачке цијене у фебруару у Јапану вјероватно повећане бржим темпом у односу на претходни мјесец због раста цијена горива, наглашавајући изгледе да ће инфлаторни притисци расти широм земље. Аналитичари тврде да се стопа инфлације широм Јапана, укључујући и Токио, повећала због раста цијена енергије, пошто су прошлогодишња велика смањења накнада за услуге мобилних телефона нестала из годишњих калкулација у априлу. Кључна мјера инфлације је ослабила током прошлог мјесеца, чиме је подржан став ВоЈ да је раст цијена још увијек слаб да би се размотрило повлачење стимулативних мјера.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) прелим. IV квартал	6,0%	5,4%	-2,7%
2.	Индустријска производња (Г/Г) финал. ДЕЦ	-	2,7%	5,1%
3.	Искориштеност капацитета (М/М) ДЕЦ	-	-0,4%	8,0%
4.	Индекс услужног сектора (М/М) ДЕЦ	0,3%	0,4%	0,7%
5.	Трговински биланс (у милијардама ЈПЈ)	ЈАН 1.600,00	2.191,1	583,3
6.	Извоз (Г/Г) ЈАН	17,1%	9,6%	17,5%
7.	Увоз (Г/Г) ЈАН	37,1%	39,6%	41,1%
8.	Основне машинске поруџбине (Г/Г) ДЕЦ	0,9%	5,1%	11,6%
9.	Стопа инфлације (Г/Г) ЈАН	0,6%	0,5%	0,8%
10.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) ЈАН	0,3%	0,2%	0,5%

ЈПЈ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 130,95 на ниво од 130,22. ЈПЈ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 115,42 на ниво од 115,01.

НАФТА И ЗЛАТО

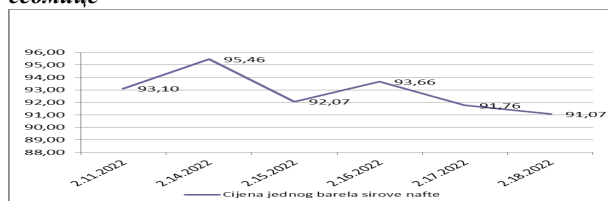
На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 93,10 USD (82,03 EUR).

Током трговања у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је наставила да биљежити раст према нивоу од 100 USD, те је на затварању тржишта поново забиљежен највиши ниво цијене у посљедњих више од седам година, након што је Украјина наговјестила могуће уступке Русији, а који би могли ублажити тензије између ове двије земље за које западне владе сматрају да су на рубу рата. У уторак је цијена нафте смањена, након узастопног раста од четири дана под утицајем вијести о повлачењу дијела руских снага са границе са Украјином, а што је протумачено као потез који би могао деескалirati напетости између Москве и Запада.

Ипак, већ наредног дана су се појавиле супротне изјаве о могућем повлачењу руских трупа из околине Украјине, док је на глобалном нивоу дошло до смањене понуде нафте и опоравка тражње, што је утицало на раст цијене нафте. До краја седмице цијена је биљежила благи пад под утицајем преговора са Ираном који су ушли у посљедњу фазу, али је значајнији пад цијене нафте заустављен појачаним тензијама на релацији Русија – Украјина. У петак је цијена нафте била под утицајем напретка у преговорима између САД и Ирана, те је благо смањена, али се и даље одржавала на нивоу изнад 91 USD по барелу. Аналитичари из САД вјерују да је ризик да Русија нападне Украјину врло висок, а то значи да ће Wall Street остати нервозан док не види значајну деескалацију.

Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је смањена за 2,18%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 91,07 USD (80,44 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.858,76 USD (1.637,67 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је углавном имала тенденцију раста под утицајем појачаних геополитичких тензија које су потакнуле тражњу за сигурним инвестицијама. Након што се у уторак појавио оптимизам око дешавања у Украјини, инвеститори су преусмјерили улагања у нешто ризичније активе, што је довело до благог пада цијене злата.

Ипак, већ у наредним данима геополитичке тензије су се активирале и утицале су на раст цијене злата, односно утицале су на појачану тражњу за златом као сигурном инвестицијом. Генерални секретар НАТО-а Stoltenberg изјавио је да нема доказа о деескалацији и да се чини да Русија наставља своју војну изградњу, што су коментари које је касније подржао и амерички државни секретар Blinken. Русија је више пута негирала да планира напад на Украјину. Крајем седмице, у петак, цијена злата је имала тенденцију раста, те је током трговања пробила ниво од 1.900 USD по унци и достигла највећи ниво од јуна 2021. године. Раст је услиједио након што је председник Biden истакао да је вјероватноћа инвазије Русије на Украјину и даље веома висока. Од почетка године злато биљежи раст, те цијена достиже највећи ниво од јуна прошле године. Поједини аналитичари очекују да ће цијена злата бити прилично волатилна, те да ће у скоријем периоду углавном бити под утицајима вијести о геополитичким тензијама на релацији Украјина – Русија.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.898,43 USD (1.676,76 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 2,13%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

